

**Klagenemnda
for offentlige anskaffelser**

Saken gjelder påstand om ulovlige direkte anskaffelser av spesialistuttalelser som Arbeids- og velferdsetaten innhenter fra helsepersonell med hjemmel i folketrygdløven § 21-4. Klagenemnda fant at dette ikke var omfattet av forskriften fordi innhenting av spesialistuttalelsene ikke kunne anses for å utgjøre kontrakt i regelverkets forstand.

Klagenemndas avgjørelse 2. september 2013 i sak 2011/293

Klager: Parat/Tannhelsesekretærenes forbund

Innklaget: Arbeids- og velferdsdirektoratet

Klagenemndas medlemmer: Kai Krüger, Tone Kleven og Andreas Wahl

Saken gjelder: Påstand om ulovlig direkte anskaffelse

Bakgrunn:

- (1) Arbeids- og velferdsetaten (NAV) har over lengre tid samarbeidet med medisinske spesialister, og i noen tilfeller inngått samarbeidsavtaler med spesialister om deres tjenester, i tilknytning til medisinske spesialistutredninger uten at dette er kunngjort. Parat/Tannhelsesekretærenes forbund (heretter kalt klager) fremsatte i brev av 19. oktober 2011 en klage til Klagenemnda for offentlige anskaffelser (heretter benevnt klagenemnda) med påstand om at samarbeidet med de medisinske spesialistene utgjør ulovlige direkte anskaffelser. Som grunnlag for klagen er det vist til at klager gjennom sin befatning med yrkessykdomssaker for sine medlemmer, og gjennom NRKs program Brennpunkt i oktober 2011, er gjort oppmerksom på NAVs bruk av samarbeidende medisinske spesialister.
- (2) I tilsvarende fra Arbeids- og velferdsdirektoratet datert 18. november 2011 er det forklart at den angjeldende bruk av spesialistuttalelser ikke bestilles av Arbeids- og velferdsdirektoratet, men av lokale NAV-enheter (for eksempel NAV-kontor, forvaltningsenheter, spesialenheter mv). Arbeids- og velferdsdirektoratet har likevel som overordnet organ besvart klagen.
- (3) Arbeids- og velferdsdirektoratet har forklart følgende om de faktiske forhold knyttet til innhenting av spesialistuttalelser:

"NAV trenger i mange tilfeller medisinske opplysninger for å behandle krav om en ytelse fra folketrygden. NAV benytter som hovedregel de medisinske opplysningene bruker selv vedlegger sitt krav. Dette er typisk fastlegens eller behandlende spesialist sin vurdering. Det kan imidlertid være behov for ytterligere opplysninger knyttet til brukers medisinske situasjon. NAV henvender seg da som hovedregel til behandlende lege. I enkelte tilfeller er den medisinske situasjonen likevel uklar. I slike situasjoner kan det være behov for ytterligere dokumentasjon, enten i form av en ny

utredning/undersøkelse, eller i form av en gjennomgang av sakens dokumenter. I slike tilfeller benyttes både leger ved helseforetakene og privatpraktiserende spesialister, og NAV ber om dette i medhold av ftrl § 21-4 andre ledd. Det er lokale enheter i NAV (feks NAV-kontor, forvaltningsenheter, spesialenheter mv) som foretar disse innhentingene.

Normalt bes om uttalelse gjennom et skjema som er hentet ut fra NAVs saksbehandlingssystem "Infotrygd". Se vedlegg 1 for eksempel på slikt skjema. Skjemaet sendes direkte til helseforetak/spesialist, uten at det på forhånd foreligger noen samarbeidsavtale i forhold til slike uttalelser.

Unntak fra dette er NAV Oslo og NAV Yrkessykdomskontoret. Ved disse enhetene benyttes samarbeidsavtaler (det benyttes uansett bestillingsskjemaer som ovenfor nevnt i det enkelte bestillingstilfelle). Se vedlegg 2 for maler for samarbeidsavtaler som benyttes ved NAV Oslo og NAV Yrkessykdomskontoret. Samarbeidsavtalene er inngått med spesialister som har sagt seg villig til å levere innenfor en fastsatt frist og med nødvendig kvalitet. NAV har ingen forpliktelse overfor disse spesialistene, og de har ikke krav på bestillinger. Samarbeidsavtalene er inngått for å forbedre samhandlingen med spesialistene, slik at eventuelle innhentinger av uttalelser skal foregå på en rask og mest mulig hensiktsmessig måte. Samarbeidsavtalene beskriver den nærmere samhandlingen mellom de aktuelle NAV enhetene og legespesialistene. Det følger for øvrig av NAV Oslos egen rutine (som ligger på NAVs intranett) at NAV-kontorene i Oslo står fritt til å benytte spesialister som ikke står på liste over spesialister det er inngått samarbeidsavtale med. Disse listene over spesialister med samarbeidsavtale er også dynamiske, det vil si at det er mulig for andre spesialister enn de som står der å få inngå slike samarbeidsavtaler.

Som ovenfor nevnt plikter helsepersonell (herunder legespesialister) etter ftrl § 21-4 å gi uttalelser/erklæringer etter krav fra NAV. Honorar for slike uttalelser/erklæringer mv gis i henhold til faste såkalte L-takster (Honorartakster for legeerklæringer) som er fastsatt av Arbeids- og velferdsdirektoratet, se folketrygdloven § 21-4 andre ledd, tredje punktum. Se vedlegg 3 for en oversikt over disse fastsatte honorartakstene."

- (4) Arbeids- og velferdsdirektoratet har vedlagt eksempel på brev/skjema, hentet fra NAVs saksbehandlingssystem "Infotrygd", som sendes fra NAV til vedkommende spesialist for innhenting av spesialistuttalelse i det enkelte tilfellet. Følgende tekst fremgår:

"Henvi sning til samarbeidende spesialist - Vedrørende Brukers fulle navn og fødselsnummer

Ovennevnte person har søkt om xxxxytelser.

Sakens dokumenter har vært forelagt rådgivende lege som anbefaler at bruker fremstilles for samarbeidende spesialist i fysikalsk medisin og rehabilitering.

I denne forbindelse ber vi om en spesialisterklæring. Vi ber om å få erklæringen så snart du har tid til å skrive den. Dersom du ikke rekker dette innen 8 uker ber vi om at du tar kontakt med oss snarest mulig. Vi kan da få drøftet hvordan saken kan ordnes.

Vi ber deg sende legeerklæringen og regning (NAV-blankett IA-05-04.05) for den til oss. Vi ber deg oppgi takstnr. L120. Pasienten skal ikke betale noen egenandel for erklæringen.

(...)"

- (5) Arbeids- og velferdsdirektoratet har også vedlagt følgende mal for samarbeidsavtale med spesialister benyttet ved NAV Sentralt Yrkessykdomskontor:

"AVTALE MELLOM NAV SENTRALT YRKESYKDOMSKONTOR OG TILKNYTTET SPESIALIST OM MEDISINSK UTTALELSE I ENKELTSAKER

1. Når kommer avtalen til anvendelse

Retningslinjene under punkt 2-8 gjelder i forholdet mellom NAV Sentralt Yrkessykdomskontor (Yrkessykdomskontoret) og ekstern lege med spesialistkompetanse (tilknyttet spesialist) som i henhold til denne avtale og etter forelegg fra Yrkessykdomskontoret gir uttalelse i enkeltsaker.

2. Den tilknyttede spesialist sin arbeidsrettslige status i forhold til Yrkessykdomskontoret

Den tilknyttede spesialist er å betrakte som oppdragstaker utenfor tjeneste i forhold til Yrkessykdomskontoret.

3. Den tilknyttede spesialist sin forpliktelse i henhold til denne avtale

a) Den tilknyttede spesialisten skal gi adekvat skriftlig uttalelse i forhold til de medisinske spørsmål som er fremsatt av Yrkessykdomskontoret. Dersom Yrkessykdomskontoret vurderer at spørsmålene ikke er besvart på en tilstrekkelig adekvat måte, vil vi be om en tilleggsuttalelse i den aktuelle sak fra den tilknyttede spesialisten. Så fremt Yrkessykdomskontoret vurderer at innholdet i tilleggsuttalelsen burde vært besvart i første omgang, vil ikke spesialisten motta honorar for tilleggsuttalelsen. Dersom den tilknyttede spesialisten har besvart mandatet, men Yrkessykdomskontoret finner det nødvendig å be om en tilleggsuttalelse, kan spesialisten fakturere etter L 30 takst, se avtalens punkt 7. Med tilleggsuttalelse menes en oppfølging av det første mandatet.

b) Den tilknyttede spesialisten forplikter seg til å lese igjennom alle relevante saksopplysninger av medisinsk art før uttalelse gis.

c) Den tilknyttede spesialisten forplikter seg til å holde seg trygdefaglig å jour på de saksområder som hører inn under denne avtale. Den tilknyttede spesialisten plikter å gi Yrkessykdomskontoret umiddelbar tilbakemelding dersom den tilknyttede spesialisten mener at han trenger ytterligere opplæring i de trygdefaglige saksområdene for å kunne adekvat skriftlig uttalelse. (Yrkessykdomskontoret plikter på sin side å gi nødvendig kompetanseoverføring til den tilknyttede spesialisten. Dette fremgår av punkt 4a)

d) Den tilknyttede spesialisten forplikter seg til innen 2 måneder å gi en skriftlig uttalelse i forhold til den enkelte sak som er oversendt til uttalelse fra Yrkessykdomskontoret. I helt spesielle enkeltsaker, dette vil fremgå eksplisitt av Yrkessykdomskontorets mandat, forventes det at spesialisten gir en skriftlig uttalelse i løpet av 14 dager etter at den tilknyttede spesialisten mottok saken fra Yrkessykdomskontoret.

Dersom den tilknyttede spesialisten ser at han ikke klarer å overholde fristen, må den tilknyttede spesialisten gi en tilbakemelding per e-post til fagansvarlig ved Yrkessykdomskontoret.

e) Den tilknyttede spesialisten må sende inn samlefaktura hver 2. måned til NAV Økonomitjeneste med kopi til Yrkessykdomskontoret, samt en oversikt over hvilke saker som er blitt behandlet (navn og personnummer) og angivelse av tidsbruk i forhold til den enkelte sak.

4. Yrkessykdomskontoret sin forpliktelse med hensyn til trygdefaglig kompetanseoverføring/trygdefaglig oppfølging

a) Yrkessykdomskontoret vil gi tilbakemelding til den tilknyttede spesialisten hvis en uttalelse indikerer misforståelse med hensyn til trygdereglens materielle innhold.

b) Yrkessykdomskontoret vil gi tilbakemelding til den tilknyttede spesialist om avgjørelser hvor man i vesentlig grad fraviker spesialistens tilråding.

5. Den tilknyttede spesialisten sin uttalelse i forhold til offentlighetsloven

(...)

6. Taushetsplikt

(...)

7. Honorering av uttalelse

a) Den tilknyttede spesialist skriver regning etter honorartakst L-120 i NAVs honorartakst for legeerklæringer m.v. L- 30 brukes som honorartakst utover tidsbruk som følger av L-120.

b) (...)

8. Avtalens tiltredelse og opphør

Avtalen trer i kraft når Yrkessykdomskontoret har mottatt den signerte avtalen fra den tilknyttede spesialisten. Avtalen er avgrenset til 3 enkeltsaker.// bringes til opphør ved at den ene av partene 3 måneder i forveien gir skriftlige beskjed om dette.

(...)"

- (6) Arbeids- og velferdsdirektoratet har også vedlagt følgende mal for samarbeidsavtale med spesialister benyttet ved NAV Oslo:

"AVTALE MELLOM NAV OSLO OG OM MEDISINSK SAKKYNDIG UTTALELSE I TRYGDESAKER

4. Avtalens parter og innhold

Avtalen regulerer forholdet mellom NAV Oslo og ekstern lege med spesialistkompetanse (heretter kalt "Spesialisten") som i henhold til denne avtale og etter oppdrag fra NAV lokalt, NAV forvaltning eller rådgivende lege ved NAV Arbeidslivssenter Oslo, gir

uttalelse i enkeltsaker. NAV Oslo delegerer det faglige oppfølgingsansvaret for avtalen til NAV Arbeidslivssenter i Oslo, Hva dette innebærer fremkommer av avtalens pkt. 3b.

2. Den eksterne spesialists arbeidsrettslige status i forhold til NAV Oslo

Den eksterne spesialist er å betrakte som oppdragstaker utenfor tjeneste i forhold til NAV Oslo.

Antallet sakkyndige oppdrag vil variere. Verken NAV Oslo eller Spesialisten er forpliktet til å henvise / ta i mot et fastsatt antall oppdrag.

Partenes forpliktelse i henhold til denne avtale

a) Spesialisten gir adekvat uttalelse i forhold til de medisinske spørsmålstillinger som er fremsatt av NAV kontor, NAV forvaltning eller rådgivende lege i NAV. Legeerklæringene skal tilfredsstillende de krav som er satt i helsepersonelloven paragraf 15, og være i samsvar med Legeforeningens etiske regler.

b) I tillegg til å holde seg å jour i forhold til eget fagområde, forplikter spesialisten seg til å holde seg oppdatert i forhold til relevant regelverk for NAV. NAV vil gi tilbakemelding til den samarbeidende spesialist hvis en uttalelse / vurdering indikerer misforståelse med hensyn til folketrygdlovens materielle innhold. NAV forplikter seg til å sikre at det gis tilbud om kompetanseoverføring / opplæring dersom det er nødvendig.

NAV har rett til å følge opp og evaluere kvaliteten på de sakkyndige uttalelsene, herunder også spesialistens fakturering for oppdragene.

Det skal avtales jevnlig samhandlingsmøter mellom partene, hvor evaluering av samarbeidet vil være et tema.

c) Spesialisten skal kunne ta imot pasienter i dertil egnede lokaler.

d) Spesialisten forplikter seg til å gi melding til NAV Arbeidslivssenter Oslo ved koordinator for legegruppen i NAV Oslo, dersom tid for utarbeidelse og oversendelse av spesialisterklæring overskrider 5 uker.

e) Spesialisten forplikter seg til å sende kopi av alle erklæringer som utferdiges til NAV Oslo Arbeidslivssenter ved koordinator for den medisinske rådgivningstjenesten. Vedlagt erklæringen skal være faktura. Samt kopi av anmodning om erklæring fra NAV lokalt.

4. Spesialists uttalelse i forhold til offentlighetsloven

(...)

5. Taushetsplikt

(...)

7. Honorering av uttalelse

a) Den samarbeidende spesialist skriver regning etter honorartakst. L-120 og L 30 i NAVs honorartakst for legeerklæringer skal benyttes.

b) (...)

8. Avtalens opphør

Avtalen er tidsbestemt, men kan til enhver tid bringes til opphør ved at en av partene gir skriftlig beskjed om dette. Opphør av avtalen trenger ikke å begrunnes, men bør om mulig varsles 2 måneder i forveien.

(...)"

- (7) Det er også fremlagt en oversikt over honorartakster for legeerklæringer, fastsatt av Rikstrygdeverket, Helsetjenestekontoret; Vedlegg 1 til § 21-4 – Honorartakster for legeerklæringer m.m., per 1. juli 2011 (L-takster). Det fremgår her at hvilket honorar som betales for legeerklæringene og spesialistuttalelsene fastsettes uttømmende av disse honorartakstene.

Anførsler:

Klagers anførsler:

- (8) NAV har foretatt ulovlige direkte anskaffelser ettersom NAVs bruk av spesialister i tilknytning til medisinske spesialistutredninger innebærer plikt til å kunngjøre dette i henhold til lov og forskrift om offentlige anskaffelser. NAV har inngått et betydelig antall samarbeidsavtaler med spesialister i tilknytning til medisinske spesialistutredninger. Samarbeidsavtalene er av kommersiell art, og for en rekke spesialister innebærer oppdragene betydelige honorarer som klart overstiger beløpsgrensen for hva som skal ut på offentlig anbud. Oppdragene utføres og honoreres vanligvis som private oppdrag, og er ikke en del av spesialistenes ansettelse i offentlig helsetjeneste.

Innklagedes anførsler:

- (9) NAVs innhenting av spesialisterklæringer fra helsepersonell er ikke basert på gjensidig bebyrdende avtaler med helsepersonellet. Det er ved slik innhenting tale om NAVs utøvelse av offentlig myndighet i medhold av folketrygdloven § 21-4 andre ledd. Slik myndighetsutøvelse er ikke omfattet av anskaffelsesregelverket.
- (10) Samarbeidsavtalene som foreligger ved NAV Oslo og NAV Yrkessykdomskontor sikrer en hensiktsmessig innhenting av uttalelser og røkker ikke ved det materielle rettsgrunnlaget for innhenting eller innhentingens grunnleggende karakter av å være offentlig myndighetsutøvelse. I hvert enkelt tilfelle sendes det skjema hvor det bes om uttalelse og det honoreres til faste satser.
- (11) Saken bør avvises med hjemmel i klagenemndforskriften § 9 fordi påstanden om ulovlig direkte anskaffelse klart ikke kan føre fram.

Klagenemndas vurdering:

- (12) Saken gjelder hvorvidt innklagede har foretatt en ulovlig direkte anskaffelse gjennom innhenting av spesialistuttalelser med hjemmel i folketrygdloven § 21-4, 2. ledd uten

forutgående kunngjøring i tråd med anskaffelsesregelverket, og om det skal ilegges gebyr for dette.

Klagenemndas myndighet til å behandle spørsmålet om ulovlig direkte anskaffelse

- (13) Klagenemnda har siden 1. januar 2007 hatt hjemmel i lov 16. juli 1999 nr. 69 om offentlige anskaffelser § 7b til å ilegge offentlige oppdragsgivere som har foretatt ulovlige direkte anskaffelser, et gebyr for overtredelsen.
- (14) I. juli 2012 ble det innført nye regler om håndheving av regelverket for offentlige anskaffelser i Norge. Reglene gjennomfører EUs direktiv 2007/66/EF (Håndhevelsesdirektivet) i norsk rett. De nye reglene innebærer at sanksjoner som følge av brudd på regelverket for offentlige anskaffelser, herunder ulovlige direkte anskaffelser, ilegges av domstolene.
- (15) De nye reglene gjelder imidlertid kun for anskaffelser som er kunngjort 1. juli 2012 eller senere. Dersom anskaffelsen er gjennomført uten kunngjøring, gjelder de nye reglene dersom kontrakt er inngått 1. juli eller senere.
- (16) Dette innebærer at spørsmål om kontrakter som er inngått før 1. juli 2012 er ulovlige direkte anskaffelser, og hvorvidt det skal ilegges gebyr, skal behandles av klagenemnda etter loven § 7b slik denne lød før 1. juli 2012. Dersom klagenemnda kommer til at det foreligger kontrakt i foreliggende sak, vil det dreie seg om kontrakter som er inngått før 1. juli 2012.
- (17) Etter loven § 7b tredje ledd bortfaller klagenemndas adgang til å ilegge gebyr for ulovlige direkte anskaffelser to år etter at kontrakt er inngått. Fristen avbrytes ved at klagenemnda meddeler oppdragsgiver at det er mottatt en klage med påstand om at det er foretatt en ulovlig direkte anskaffelse.
- (18) I foreliggende sak ble klagen med påstand om ulovlig direkte anskaffelse oversendt innklagede ved klagenemndas brev 25. oktober 2011. Innklagede har ikke fremsatt innvendinger mot at innklagede er riktig adressat for klagen, og med det resultat nemnda har kommet til er det ikke grunn til å ta stilling til dette. Med utgangspunkt i datoen for oversendelse, vil starttidspunktet for foreldelsesfristen være 25. oktober 2009, jf. loven § 7b. Klagen må derfor anses å være rettidig for de spesialistuttalelsene som er innhentet etter 25. oktober 2009.
- (19) Etter forskrift 15. november 2002 nr. 1288 om klagenemnd for offentlige anskaffelser § 13a er det ikke krav om saklig klageinteresse i saker som gjelder påstand om ulovlig direkte anskaffelse.

Hvorvidt det foreligger en ulovlig direkte anskaffelse

- (20) Klagenemnda må først ta stilling til om det i denne saken er gjennomført anskaffelse(r) som omfattes av lov og forskrift om offentlige anskaffelser. Det rettslige utgangspunktet er at regelverket får anvendelse når det tildeles offentlige "*kontrakter*", jf. forskriften § 1-3, første ledd. "*Kontrakt*" er i forskriften § 4-1, bokstav a, definert som en "*gjensidig bebyrdende avtale som inngås skriftlig mellom en eller flere oppdragsgivere og en eller flere leverandører*". Dette innebærer at regelverket får anvendelse når forpliktelsene mellom partene presteres med utgangspunkt i en "*avtale*". Dersom partenes forpliktelser

presteres på annet grunnlag, for eksempel lov eller administrativ bestemmelse vil ikke regelverket komme til anvendelse.

- (21) EU-domstolen har behandlet problemstillingen i flere saker, eksempelvis sakene C-295/05 og C-220/06, hvor utgangspunktet som nevnt over stadfestes. Praksis fra EU-domstolen viser imidlertid at selv om avtalen har hjemmel i lov, utelukker ikke dette nødvendigvis at et samarbeid hviler på avtale, jf. eksempelvis sak C-203/11. Problemstillingen i denne saken var om: *"opførelse av sociale boliger, der efterfølgende skal sælges til forud fastsatte højestpriser til en offentlig institution for sociale boliger eller ved denne institutions mellomkomst til den tjenesteyder, der har opført disse boliger, er omfattet av begrebet "offentlige bygge- og anlægskontrakter".* EU – domstolen uttalte:

"(112) Det bemærkes i den henseende, at for at fastslå, at der foreligger et vist aftaleforhold mellem en enhed, der kan betegnes som en ordregivende myndighed, og en bygherre eller grundejer, kræves det ifølge Domstolens praksis, som generaladvokaten ligeledes har anført i punkt 86 i forslaget til afgørelse, at der indgås en udstykningsaftale mellem myndigheden og den pågældende økonomiske aktør med henblik på at fastslå, hvilket arbejde sidstnævnte skal udføre samt betingelserne herfor.

(113) Når en sådan aftale er undertegnet, er den omstændighed, at opførelsen af sociale boliger er pålagt direkte ved nationale bestemmelser, og at medkontrahenten nødvendigvis er den person, der ejer byggegrundene, ikke tilstrækkeligt til at udelukke, at aftalen har karakter af et aftaleforhold indgået mellem myndigheden og den pågældende grundejer (jf. i denne retning dom af 12.7.2001, sag C-399/98, Ordine degli Architetti m.fl., Sml. I, s. 5409, præmis 69 og 71)."

- (22) Av folketrygdloven § 21-4, 2. ledd fremgår følgende:

"Helsepersonell plikter etter krav fra Arbeids- og velferdsetaten, Helsedirektoratet eller det organ Helsedirektoratet bestemmer å undersøke eller intervju en pasient og gi de erklæringer og uttalelser som er nødvendige for å kunne vurdere rettigheter og plikter etter loven her. Det samme gjelder andre som yter tjenester, forutsatt at de gjør det for trygdens regning, og andre særskilt sakkyndige. I en legeerklæring om sykefravær plikter legen å oppgi om en sykdom eller skade kan ha sammenheng med arbeidssituasjonen. Arbeids- og velferdsdirektoratet fastsetter godtgjørelsen for uttalelser og erklæringer som nevnt etter drøfting med berørte organisasjoner. Det kan ikke kreves betaling fra pasienten i forbindelse med innhenting av erklæringer og uttalelse[r]."

- (23) Det fremgår her at helsepersonell "plikter" å "gi de erklæringer og uttalelser som er nødvendige for å kunne vurdere rettigheter og plikter" etter folketrygdloven. Ordlyden tilsier at helsepersonell som er omfattet av bestemmelsen kan pålegges å utarbeide erklæringene og uttalelsene.

- (24) Folketrygdloven § 21-4 regulerer ikke hvordan spesialistuttalelsene kan innhentes. Arbeids- og velferdsdirektoratet har forklart at uttalelsene i de fleste tilfeller innhentes ved bruk av et standardskjema, hentet fra NAVs saksbehandlingssystem "Infotrygd". Det er videre forklart at skjemaet sendes hver enkelt spesialist uten at det foreligger samarbeidsavtale med spesialisten. Skjemaet er ensidig utarbeidet av den offentlige

myndigheten og det er ikke anledning for den enkelte spesialist til å be om endrede vilkår for utarbeidelsen av spesialisterklæringen enn det som fremgår av skjemaet.

- (25) Ved NAV Oslo og NAV Yrkessykdomskontor er det inngått samarbeidsavtaler med enkelte spesialister, basert på standard maler utarbeidet ved NAV Oslo og NAV Yrkessykdomskontor. Det er forklart at det enkelte NAV-kontor ikke er bundet til å innhente uttalelse fra spesialister som har signert en samarbeidsavtale, men står fritt til å henvende seg til andre spesialister til enhver tid. Det er videre forklart at samarbeidsavtalen er inngått av praktiske årsaker og at det for hver enkelt bestilling benyttes likt skjema som i de tilfeller der det ikke foreligger samarbeidsavtale. Avtalemålene for samarbeidsavtalene fremstår heller ikke som noe annet enn dette. Det følger av malene at den samarbeidende spesialist kan bringe avtalen til opphør. Dette fratar vedkommende likevel ikke plikten til å gi spesialistuttalelse dersom det pålegges med hjemmel i folketrygdloven § 21-4, 2. ledd. Måten spesialistuttalelsene innhentes på, endrer dermed ikke utgangspunktet om at plikten til å gi spesialistuttalelser og erklæringer følger direkte av folketrygdloven § 21-4.
- (26) Bestemmelsen må forstås slik at plikten til å utarbeide erklæringen oppstår direkte av lovpålegget, og forutsetter ikke at det inngås avtale mellom partene om utarbeidelse av spesialisterklæringene eller at partene kan forhandle om nærmere vilkår for utarbeidelse av spesialisterklæringene, slik som for eksempel sak C-203/11.
- (27) Etter klagenemndas syn må dette lede til at spesialistuttalelser og erklæringer som innhentes av NAV med hjemmel i folketrygdloven § 21-4 ikke kan anses for å følge av en "*gjensidig bebyrdende avtale*". Innklagede har følgelig ikke gjennomført anskaffelser som omfattes av regelverket for offentlige anskaffelser. Klagers anførsler har ikke ført fram.

Konklusjon:

Arbeids- og velferdsetaten har ikke brutt regelverket for offentlige anskaffelser.

Bergen, 2. september 2013
For Klagenemnda for offentlige anskaffelser,

Tone Kleven